

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbund 2024

Försäkringskassan 2024

Datum: 2025-03-31

Innehåll

1. Inledning.....	5
1.1 Antalet samordningsförbund.....	5
1.2 Uppdrag.....	6
1.3 Rapportens disposition	6
2. Nationell uppföljning av insatser	6
2.1 Uppföljningssystemet Uppföljning Finsam.....	7
2.1.1 Registrering av uppgifter.....	8
3. Insatser som samordningsförbunden finansierar.....	8
3.1 Fördelning mellan individinriktade insatser och strukturövergripande insatser..	9
3.2 Individinriktade insatser	9
3.2.1 Arbetslivsinriktade insatser.....	10
3.2.2 Förberedande insatser	10
3.2.3 Identifiera individens behov.....	11
3.2.4 Förebyggande insatser.....	11
3.3 Strukturövergripande insatser.....	11
3.3.1 Registrering av deltagare i strukturövergripande insatser	12
3.3.2 Utveckla samverkan	12
3.3.3 Kompetenshöjande insats	13
3.3.4 Behovsanalys	13
4. Målgrupper i individinriktade insatser.....	13
4.1 Många insatser vänder sig inte till någon specifik målgrupp	13
5. Ekonomisk redovisning	15
5.1 Tilldelade och förbrukade medel 2024.....	15
5.2 Fördelning av medel mellan insatser	15
5.3 Förbundens omsättning av medel	16
5.4 Revisionsrapporter	16
Bilaga 1 Kommuner som ingår i samordningsförbund.....	18
Bilaga 2 Beskrivning av inriktningarna i insatser.....	32
Individinriktade insatser	32
Strukturövergripande insatser.....	32

Sammanfattning

Lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser gör det möjligt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, en eller flera kommuner och en eller flera regioner att bilda samordningsförbund för att uppnå en effektiv resursanvändning. Vid slutet av 2024 fanns det 69 samordningsförbund som innefattade 274 av Sveriges 290 kommuner.

Syftet med den finansiella samordningen är att ge individer möjlighet att uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga och därmed ge dem möjlighet att försörja sig själva. Samordningsförbundens uppgift är att finansiera lokala samordnade rehabiliteringsinsatser som parterna bedriver för individer som har ett behov av ett myndighetsgemensamt stöd. För att uppnå det har förbundet även i uppgift att stödja samverkan mellan parterna.

Ett samordningsförbund finansieras genom dess parter, där den eller de regioner som deltar ska bidra med en fjärdedel av medlen och den eller de kommuner som deltar med en fjärdedel. Staten, via Försäkringskassan, står för hälften av medlen till den finansiella samordningen och tillförde totalt 339 miljoner kronor under 2024.

Insatser som samordningsförbunden finansierar

Under 2024 har samordningsförbunden finansierat totalt 591 insatser, 49 procent var individriktade och 51 procent var strukturövergripande. Antalet strukturövergripande insatser har ökat med tre procentenheter jämfört med 2023 och är nu fler än de individriktade insatserna.

Även om de strukturövergripande insatserna kan bidra till att uppnå lagens övergripande mål, är lagstiftningens huvudsakliga syfte att ge individer ett samordnat stöd för att förbättra eller återfå sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Försäkringskassan är därför bekymrade över fördelningen mellan insatserna och anser att insatserna i större omfattning bör riktas direkt till individer som är i behov av ett myndighetsgemensamt stöd.

Förbunden har budgeterat 81 procent av insatskostnaderna till individriktade insatser och 19 procent till strukturövergripande insatser. Anledningen till de högre kostnaderna för individriktade insatser beror främst på högre kostnader för personal i insatserna.

Inte möjligt att följa deltagare på individnivå

Den nationella uppföljningen sker av Försäkringskassan via det gemensamma riksomfattande uppföljningssystemet Uppföljning Finsam som driftsattes under 2023. På grund av bristande lagstöd för registrering och hantering av personuppgifter i ett uppföljningssystem som involverar flera parter, är det inte möjligt att följa deltagare på individnivå. Det innebär att det inte går att följa uppgifter om exempelvis försörjning och sysselsättning för deltagare före och efter en insats. Däremot går det att följa uppgifter om antal individer som deltagit i insatserna, uppdelat efter kön, samt vilken målgrupp insatserna riktar sig till.

Fler kvinnor tar del av de individinriktade insatserna och insatserna vänder sig oftast inte till någon specifik målgrupp

Totalt har 23 849 individer¹ deltagit i de individinriktade insatserna under 2024 och av dessa var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Den vanligaste insatsen är *arbetslivsinriktad insats*.²

Av de individinriktade insatserna vänder sig 58 procent av insatserna inte till någon specifik målgrupp. Att flertalet insatser registrerats med ingen specifik målgrupp beror sannolikt på att insatserna faktiskt vänder sig till individer med ett visst behov av stöd snarare än till en viss målgrupp.

Strukturövergripande insatser stärker och utvecklar samverkan lokalt

Samordningsförbunden finansierar strukturövergripande insatser som vänder sig till medarbetare hos de samverkande parterna. Insatserna ska stärka och utveckla samverkan mellan parterna lokalt, det vill säga vara handläggarna och synliggöra de brister och utmaningar som finns i samverkan. Insatserna ska även bidra till att öka kunskapen om olika gruppers behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. De strukturövergripande insatserna syftar ytterst till att individerna ska få det stöd de behöver för att uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga.

Samordningsförbunden har finansierat sammanlagt 301 strukturövergripande insatser under 2024. I de strukturövergripande insatserna är *utveckla samverkan* den vanligaste insatsinriktningen.³ Av de strukturövergripande insatserna har förbunden valt att följa antalet deltagare i cirka 48 procent av insatserna vilket är en minskning med sex procentenheter jämfört med 2023. Det är totalt 27 668 deltagare⁴ som har registrerats i de insatser som förbunden har valt att följa upp antalet deltagare.

¹ Då deltagare inte går att följa med personuppgifter avser uppgifterna inte unika deltagare, en deltagare kan ha deltagit i flera insatser och kan därför vara registrerad vid fler än ett tillfälle.

² För en beskrivning av de olika inriktningarna i de individinriktade insatserna se bilaga 2.

³ För en beskrivning av de olika inriktningarna i de strukturövergripande insatserna se bilaga 2.

⁴Antalet deltagare avser inte unika deltagare, en deltagare kan ha deltagit i flera insatser och därför vara registrerad vid fler än ett tillfälle.

1. Inledning

Lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, fortsättningsvis kallad Finsamlagen, trädde i kraft 1 januari 2004 och gör det möjligt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, en eller flera kommuner och en eller flera regioner att lokalt bilda samordningsförbund.

För kommuner och regioner är det frivilligt att delta i ett samordningsförbund, vilket innebär att de kan välja att avstå från medlemskap. För Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan står det inskrivet i myndigheternas instruktioner⁵ att de ska bedriva finansiell samordning enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Syftet med lagstiftningen är att ge individer möjlighet att uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga och därmed ge dem möjlighet att försörja sig själva. Detta görs genom att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner och regioner skapar insatser lokalt som syftar till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser för att uppnå en effektiv resursanvändning.

Ett samordningsförbund kan ses som en struktur för att få samverkan mellan myndigheterna att fungera över tid. Samordningsförbundens uppgift är att finansiera insatser till individer som har behov av ett samordnat myndighetsgemensamt stöd, så att de får möjlighet att uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga för att kunna försörja sig själva. Ett samordningsförbund ska också stödja samverkan mellan parterna i den finansiella samordningen.

1.1 Antalet samordningsförbund

Samordningsförbunden finns spridda över hela landet. Områden utan samordningsförbund finns framförallt i Norrbotten. Vid utgången av 2024 fanns det 69 samordningsförbund som innefattade 274 av Sveriges 290 kommuner.

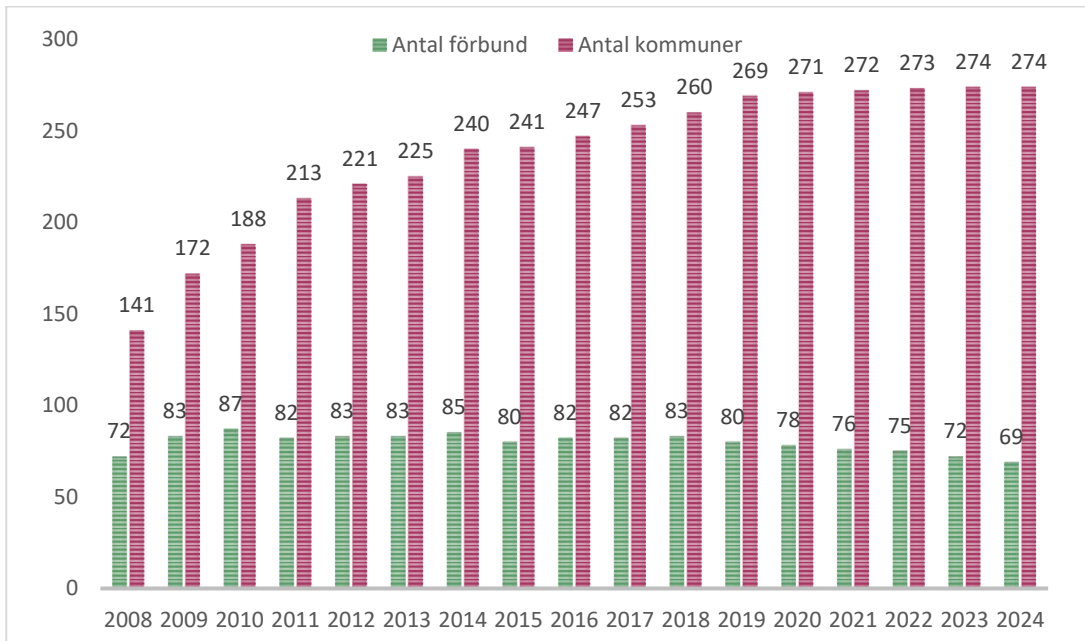
Samordningsförbunden varierar i storlek, från förbund som omfattar en kommun till förbund som omfattar samtliga kommuner i ett län. Trots att antalet kommuner som ingår i samordningsförbund under åren har fortsatt att öka fortsätter antalet samordningsförbund att minska. Det beror dels på att nytillkommande kommuner väljer att ansluta sig till ett redan befintligt förbund, dels att flera samordningsförbund går samman och bildar större förbund.

Under året har inga nya kommuner anslutit sig till något förbund, och inga nya förbund har bildats. Tre förbund har upphört under året då det skett sammanslagningar mellan förbund⁶.

⁵ Förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen och förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan.

⁶ Samordningsförbundet Höganäs har upphört och Höganäs kommun har gått in i Samordningsförbundet NNV Skåne. Sammanslagning av Samordningsförbundet Västerås, Samordningsförbundet Norra Västmanland och Samordningsförbundet Västra Mälardalen. Efter sammanslagningen heter förbundet Samordningsförbundet Västmanland.

Diagram 1. Utvecklingen av antalet samordningsförbund och deltagande kommuner 2008–2024

En förteckning över samordningsförbunden och tillhörande kommuner finns i bilaga 1.

1.2 Uppdrag

Enligt uppdrag i regleringsbrev för 2024 ska Försäkringskassan redovisa de målgrupper och insatser som finansierats av samordningsförbunden.

1.3 Rapportens disposition

Rapporten är disponerad enligt följande:

- Avsnitt 2 redovisar hur den nationella uppföljningen genomförts.
- Avsnitt 3 ger en översikt över de insatser som samordningsförbunden har finansierat.
- Avsnitt 4 ger information om vilka målgrupper insatserna vänt sig till.
- Avsnitt 5 ger ekonomisk information som rör den statliga medelstilldelningen samt förbundens egna kapital.

2. Nationell uppföljning av insatser

Den nationella uppföljningen görs av Försäkringskassan genom det gemensamt riksomfattande uppföljningssystemet Uppföljning Finsam. Dialog förs om de insatser som förbunden finansierat internt på Försäkringskassan samt tillsammans med Arbetsförmedlingen vid olika forum för medarbetare som har roller kopplat till förbunden.

Det sker också dialog i Nationella rådet⁷ kring de insatser samordningsförbunden finansierar. För mer information om arbetet tillsammans med Arbetsförmedlingen och parterna i Nationella rådet se Arbetsförmedlingen och Försäkringskassans rapport "Åtterrapportering för uppdrag om prioriterade målgrupper samt myndigheternas ansvar i samverkan genom samordningsförbund 2024"⁸.

2.1 Uppföljningssystemet Uppföljning Finsam

Sedan 2023 används uppföljningssystemet, Uppföljning Finsam för registrering av insatser. Systemet är ett gemensamt uppföljningssystem för både lokal och nationell uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbund.

Uppföljning Finsam har en anpassad funktionalitet på grund av bristfälligt lagstöd när det gäller registrering och hantering av personuppgifter i ett för parterna gemensamt uppföljningssystem. Det är därför inte möjligt att följa upp deltagare på individnivå vilket innebär att uppgifter om exempelvis deltagares ålder, försörjning och sysselsättning före och efter insats och anledning till avslut inte är möjlig att följa.

Det som följs upp i systemet är:

- vilka samverkansmedel medlemmarna bidragit med
- eget kapital som registreras in parallellt med uppgifterna om de olika förbundsmedlemmarnas bidrag
- hur budget och utfall fördelas mellan insatser och administration
- vilka insatser förbunden har finansierat
- vilka målgrupper de individinriktade insatserna vänder sig till.

Under året har inga större justeringar gjorts i systemet, utan endast mindre förbättringar för att underlätta hanteringen. Försäkringskassan lyfte i 2023 års rapport⁹ att det inte finns någon möjlighet till fortsatt utveckling av systemet inom befintligt lagstöd. Försäkringskassan lämnade under 2024 en framställan¹⁰ till regeringen med en beskrivning av de juridiska hinder som föreligger för att systemet ska generera ändamålsenlig uppföljning av deltagare och insatser som samordningsförbunden finansierar. Utöver nytt lagstöd behöver Försäkringskassan även få ytterligare medel till förfogande för att kunna utveckla systemet.

⁷ Nationella rådet är ett nationellt samverkansforum mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen samt Sveriges kommuner och regioner som ger ett kvalitetssäkrat och partsgemensamt stöd till samordningsförbunden och parterna i frågor som rör finansiell samordning. Syftet med rådet är också att ge samverkan den legitimitet och förankring som är nödvändigt.

⁸ Åtterrapportering för uppdrag om prioriterade målgrupper samt myndigheternas ansvar i samverkan genom samordningsförbund 2024. D.nr. AF-2025/0000 0371, D.nr. FK2024/021271.

⁹ D.nr. FK 2024/003873

¹⁰ D.nr. FK 2024/011019

2.1.1 Registrering av uppgifter

Vid uttaget av statistik till denna rapport¹¹ hade samtliga förbund anslutit sig till Uppföljning Finsam. Det är en förbättring jämfört med 2023 då 65 förbund av 72 förbund hunnit ansluta sig till uppföljningssystemet. Även om samtliga förbund anslutit sig finns det fortfarande några förbund som vid uthämtning av statistik till denna rapport inte fullt ut registrerat in alla uppgifter.

Under året har en användarhandledning samt olika stödinsatser fortsatt erbjudits till användare av uppföljningssystemet för att underlätta implementeringen och övergången till Uppföljning Finsam.¹² Stödet verkar ha haft en positiv effekt, då bland annat registreringen av målgrupperna i en insats är mer korrekt registrerade jämfört med 2023.

Då det tar tid att implementera ett nytt system och för att alla förbund fullt ut ska registrera i systemet kommer stödet fortsätta även under 2025.

3. Insatser som samordningsförbunden finansierar

Insatser som samordningsförbunden finansierar syftar till att individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Insatserna kan vara direkt fokuserade på den enskilde eller vara utformade på ett sätt som avser att främja samverkan mellan medlemmarna så kallade strukturövergripande insatser.

Uppgifter från Uppföljning Finsam visar att totalt 591 olika samverkansinsatser har finansierats av samordningsförbund under 2024¹³. Det är en ökning med 20 insatser jämfört med 2023 vilket delvis kan återspegla att antalet förbund som registrerar i systemet har ökat.

I bilaga 2 finns en beskrivning av de individinriktade och strukturövergripande insatserna.

¹¹ Uttaget från Uppföljning Finsam kring verksamhetsdelarna gjordes 22 januari 2025. Uppgifter inlagda efter det att uttaget gjordes finns inte med i rapporten.

¹² Mer information om arbetet finns att läsa i Återrapportering för uppdrag om prioriterade målgrupper samt myndigheternas ansvar i samverkan genom samordningsförbund 2024. D.nr. AF-2025/0000 0371, D.nr. FK2024/021271

¹³ Det finns lokala variationer i hur insatser registreras och en insats kan innebära antingen en ”hel” insats eller en del av en mer omfattande insats. De lokala behoven krockar här i någon mån med det nationella perspektivet.

3.1 Fördelning mellan individinriktade insatser och strukturövergripande insatser

Av de 591 insatser som förbunden har finansierat är 49 procent individinriktade och 51 procent strukturövergripande, vilket innebär en ökning av de strukturövergripande insatserna med tre procentenheter jämfört med föregående år. Det är första gången sedan lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser kom till och samordningsförbunden bildades som antalet strukturövergripande insatser är fler än antalet individinriktade insatser.

Syftet med den finansiella samordningen är att ge stöd till individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser för att de ska uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga. Försäkringskassan ser att insatserna i större omfattning bör riktas direkt till individer som är i behov av ett myndighetsgemensamt stöd. Även om de strukturövergripande insatserna kan syfta till att uppnå lagens generella målsättning är det primära syftet med lagstiftningen att individer ska få ett samordnat stöd för att uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Försäkringskassan är därför bekymrade över fördelningen mellan insatserna.

Av alla insatser som finansierats under 2024 var det 136 insatser som påbörjades under året, resterande insatser är pågående från tidigare år. Av alla pågående insatser under 2024 har 70 insatser avslutats.

3.2 Individinriktade insatser

Insatser som finansieras av samordningsförbund ska avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser där syftet är att deltagaren ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete.¹⁴ Insatserna bedrivs av medlemmarna i samordningsförbundet för invånare i det geografiska område som förbundet verkar inom. Det är alltid det lokala behovet som ska vara utgångspunkten för vilka insatser ett förbund ska finansiera.

Av alla samordningsförbund är det 61 förbund av 69 som har finansierat individinriktade insatser under 2024. Sammanlagt har förbunden finansierat 290 individinriktade insatser och totalt är 23 849 deltagare¹⁵ registrerade i insatserna, vilket är en ökning jämfört med 2023 då 20 553 deltagare registrerades. Även här kan antalet individer som ökat delvis återspegla att antalet förbund som anslutit sig till uppföljningssystemet har ökat.

Av deltagarna i de individinriktade insatserna är 57 procent kvinnor och 43 procent män. Det är en liten ökning av antalet kvinnor jämfört med 2023 då 55 procent var kvinnor.

¹⁴ Lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

¹⁵ Då deltagare inte går att följa med personuppgifter avser uppgifterna inte unika deltagare, en deltagare kan ha deltagit i flera insatser och kan därför vara registrerad vid fler än ett tillfälle.

De individinriktade insatserna är uppdelade i fyra olika inriktningar:

- Arbetslivsinriktad insats
- Förberedande insats
- Förebyggande insats
- Identifiera individens behov

Tabell 1. Antal och andel insatser per inriktning

Antal och andel i procent	Arbetslivsinriktad insats	Förberedande insats	Identifiera individens behov	Förebyggande insats	Totalt
Antal insatser	167	87	26	10	290
Andel av totalt antal insatser	57%	30%	10%	3%	100%

För en beskrivning av de individinriktade insatserna se bilaga 2.

3.2.1 Arbetslivsinriktade insatser

Arbetslivsinriktade insatser är den vanligaste inriktningen. Det är 167 insatser eller 57 procent av samtliga individinriktade insatser. Jämfört med 2023 har fördelningen av de *arbetslivsinriktade insatserna* ökat med två procentenheter. Det är 13 650 deltagare som har registrerats i denna inriktning och här återfinns 57 procent av deltagare som tagit del av en individinriktad insats, vilket är en minskning med fyra procentenheter jämfört med 2023.

Av deltagarna i de *arbetslivsinriktade insatserna* är 54 procent kvinnor och 46 procent män. Jämfört med 2023 har andelen kvinnor minskat med två procentenheter, medan andelen män ökat med motsvarande andel. Av deltagarna i de individinriktade insatserna är det 54 procent av kvinnorna och 61 procent av männen som tar del av en *arbetslivsinriktad insats*.

3.2.2 Förberedande insatser

Näst vanligast insats är *förberedande insatser*. Det är 87 insatser eller 30 procent av samtliga individinriktade insatser, 6 581 deltagare har registrerats. Här återfinns 28 procent av alla deltagare i de individinriktade insatserna. Jämfört med 2023 har andelen *förberedande insatser* minskat med tre procentenheter, medan andelen deltagare som tagit del av en individinriktad insats i stort sett är oförändrad.

Av deltagarna i de *förberedande insatserna* är 62 procent kvinnor och 38 procent är män, vilket är oförändrat jämfört med 2023. Av deltagarna i de individinriktade insatserna är det 30 procent kvinnor och 25 procent män som tar del av en *arbetsförberedande insats*, vilket i stort sett är oförändrat jämfört med 2023.

3.2.3 Identifiera individens behov

Det är 26 insatser eller tio procent av samtliga individinriktade insatser som har haft inriktning *identifiera individens behov*. Det är 3 043 deltagare som har registrerats och här återfinns 13 procent av deltagarna i de individinriktade insatserna. Andelen insatser med inriktningen är oförändrad jämfört med 2023 medan andelen av deltagare i förhållande till alla individinriktade insatser har ökat med fyra procentenheter.

Av deltagarna som tagit del av insatser med inriktningen *identifiera individens behov* är 58 procent kvinnor och 42 procent män. Av deltagarna i de individinriktade insatserna är det 13 procent av både kvinnor och män som tagit del av insatser med inriktningen *identifiera individens behov*. Andelen män och kvinnor som tagit del av inriktningen är i stort sett oförändrad jämfört med 2023 medan andelen av alla deltagare som tagit del av inriktningen har ökat med fyra procentenheter.

3.2.4 Förebyggande insatser

Det är tio insatser eller tre procent av samtliga individinriktade insatser som har haft inriktningen förebyggande insats vilket i stort sett är oförändrat jämfört med 2023. Det är 575 deltagare som har registrerats, 70 procent är kvinnor och 30 procent män. I de förebyggande insatserna återfinns cirka två procent av deltagarna i de individinriktade insatserna. Jämfört med 2023 är andelen insatser och andelen deltagare i stort sett oförändrad. Det som skiljer sig åt jämfört med föregående år är att andelen kvinnor har ökat med 13 procentenheter medan andelen män har minskat i samma utsträckning.

3.3 Strukturövergripande insatser

Samordningsförbunden finansierar strukturövergripande insatser för att stärka samverkan mellan myndigheterna och för att öka kunskapen om olika gruppers behov av rehabilitering på lokal nivå. När det gäller insatser som avser att främja samverkan ska insatsen vara relevant för individerna i målgruppen, vilket innebär att det rör sig om samverkan som sker handläggarna. I första hand är det alltså de handläggare som berörs av samverkansinsatsen eller det individnära arbetet som ska omfattas av insatsen.

De strukturövergripande insatserna handlar främst om att öka kunskap om olika gruppers behov av rehabilitering samt om att utveckla och stärka samverkan mellan medlemmarna i förbundet. Insatserna bidrar till bättre strukturer för det fortsatta arbetet mellan parterna och kan indirekt gagna fler individer än de som medverkar i en insats.

Samordningsförbunden har finansierat sammanlagt 301 strukturövergripande insatser under 2024. De strukturövergripande insatserna är uppdelade i tre inriktningar:

- Kompetenshöjande insats
- Behovsanalys
- Utveckla samverkan

Tabell 2. Antal och andel per inriktning

Antal och andel i procent	Utveckla samverkan	Kompetenshöjande insatser	Behovsan alys	Totalt
Antal insatser	144	127	30	301
Andel av totalt antal insatser	48%	42%	10%	100%

För en beskrivning av de strukturövergripande insatserna se bilaga 2.

3.3.1 Registrering av deltagare i strukturövergripande insatser

De strukturövergripande insatserna vänder sig till medlemmarnas medarbetare för att stödja samverkan mellan medlemmarna i förbundet, vilket innebär att det är dessa deltagare som registreras. Om ett förbund väljer att följa upp med eller utan deltagaruppföljning beror på vilken typ av insats det är men också hur förbundet har valt att registrera deltagare. Förbunden bör sträva efter att registrera unika deltagare i den mån det är möjligt, men vid insatser som exempelvis ett dialogforum, där deltagarna varierar, kan varje deltagare registreras vid varje tillfälle.

Förbunden har valt att följa upp antalet deltagare i 144 insatser, vilket är cirka 48 procent av alla strukturövergripande insatser. Jämfört med 2023 är det en minskning av antalet insatser på deltagarnivå med sex procentenheter.

I de strukturövergripande insatserna har totalt 27 668 deltagare registrerats.¹⁶ Antalet deltagare har minskat med cirka 57 procent jämfört med 2023. Det som går att utläsa i statistiken är att den insats som stod för nästan hälften av alla deltagare under 2023 även är pågående under 2024. Vid statistikinsamling för 2023 visade det sig att insatsen gäller en digital tjänst som inte ryms inom lagstiftningen, eftersom den inte handlar om lokal samverkan utan sträcker sig bortom det geografiska området och riktar sig till andra än medlemmarna. För 2023 valde Förbundet att registrera antalet besökare som tog del av innehållet på webbsidan, vilket även inkluderade andra aktörer samt privatpersoner. För 2024 har Förbundet valt att registrera insatsen med deltagaruppföljning, men inga deltagare har registrerats.

3.3.2 Utveckla samverkan

Av de strukturövergripande insatserna har cirka 48 procent eller 144 insatser haft inriktning *utveckla samverkan*. Det är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2023. Av insatserna är det 73 insatser som registrerats med deltagare. Det är 10 945 eller 40 procent av deltagarna som har registrerats i de strukturövergripande insatserna. Jämfört med 2023 är det en minskning med 23 procentenheter. En stor del av minskningen går att härleda till den insats som 2023 registrerades med nästan hälften av alla deltagare. Se mer under 3.3.1.

¹⁶ Antalet deltagare avser inte unika deltagare, en deltagare kan ha deltagit i flera insatser och därför vara registrerad vid fler än ett tillfälle.

3.3.3 Kompetenshöjande insats

Näst vanligast inriktning är *kompetenshöjande insats*, 42 procent eller 127 insatser haft den inriktningen. Jämfört med 2023 är det en minskning av andelen insatser med tre procentenheter. Av de *kompetenshöjande insatserna* är det 65 insatser som registrerats med deltagare. Här återfinns 59 procent eller 16 455 av deltagarna vilket är en ökning med 27 procentenheter jämfört med 2023.

3.3.4 Behovsanalys

Av insatserna har 10 procent eller 30 insatser registrerats med inriktningen *behovsanalys*, andelen är oförändrad jämfört med 2023. Det är nio insatser som registrerats med deltagare och en procent eller 268 av alla deltagare återfinns här. Jämfört med 2023 är det en minskning av andelen deltagare med fyra procentenheter.

4. Målgrupper i individinriktade insatser

I Uppföljning Finsam går det endast att registrera och följa vilka målgrupper som en insats specifikt vänder sig till.¹⁷ Om en insats inte vänder sig till någon specifik målgrupp ska insatsen registreras med ingen specifik målgrupp.

Det behöver inte enbart vara individer som tillhör den målgrupp som insatsen specifikt vänder sig till som tar del av insatsen, men den övervägande delen av deltagarna bör ändå tillhöra den specifika målgruppen. När en individ får tillgång till en insats så är det alltid behovet hos individen som styr vilken typ av insats som är aktuell.

De målgrupper som går att registrera är:

- Enbart Kvinnor
- Enbart Män
- Unga
- Unga med funktionsnedsättning
- Unga med aktivitetsersättning
- Långtidssjukskrivna
- Ingen specifik målgrupp

4.1 Många insatser vänder sig inte till någon specifik målgrupp

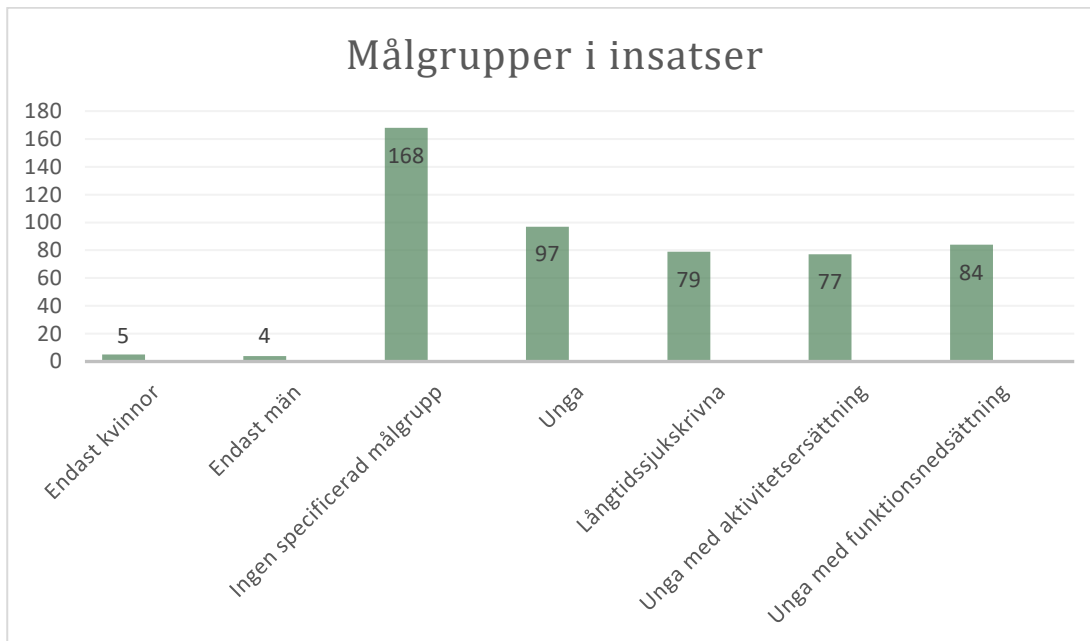
Vid uttag av statistik från Uppföljning Finsam blir det tydligt att en stor andel av de individinriktade insatserna inte vänder sig till någon specifik målgrupp. Av alla individinriktade insatser är 168 insatser, eller 58 procent, insatser som inte vänder sig till någon specifik målgrupp. Det är en ökning med åtta procentenheter jämfört med 2023. En möjlig förklaring till ökningen är att kunskapen om hur registreringen i systemet ska göras har förbättrats. Det förekommer i princip inte längre några insatser där förbunden har valt att registrera alla de specifika målgrupperna i en och samma insats. Istället registreras de som en insats utan någon specifik målgrupp.

¹⁷ Vänder sig insatsen exempelvis till enbart kvinnor eller unga med aktivitetsersättning väljs det som en specifik målgrupp i insatsen.

Utöver att flera insatser inte vänder sig till någon specifik målgrupp, är det många av insatserna som vänder sig till unga. Många av insatserna har registrerats med målgrupperna unga, unga med aktivitetsersättning samt unga med funktionsnedsättning, ofta i en och samma insats. Även långtidssjukskrivna finns oftast med som en specifik målgrupp i insatser som även vänder sig till unga.¹⁸

Eftersom många insatser riktar sig till flera målgrupper samtidigt, är det svårt att fastställa att vissa insatser vänder sig till en specifik målgrupp. Att en stor del av insatserna registrerats med ingen specifik målgrupp, eller med flera av målgrupperna beror sannolikt på att insatserna faktiskt många gånger vänder sig till individer med ett visst behov av insats, snarare än till en målgrupp.

Diagram 2. Antal insatser som vänder sig till olika målgrupper¹⁹

¹⁸ För mer information kring målgrupperna unga med aktivitetsersättning, unga med funktionsnedsättning och långtidssjukskrivna se Arbetsförmedlingen och Försäkringskassans gemensamma åiterrapportering för uppdrag om prioriterade målgrupper samt myndigheternas ansvar i samverkan genom samordningsförbund 2023. D.nr. AF-2025/0000 0371, D.nr. FK2024/021271

¹⁹ Antalet insatser är fler än det totala antalet insatser då flera målgrupper kan ingå i en och samma insats.

5. Ekonomisk redovisning

För 2024 har staten avsatt totalt 339 miljoner kronor för finansiell samordning genom samordningsförbund. Av dessa medel avser högst 3 miljoner att användas för nationellt stöd till samordningsförbunden. I regleringsbrevet uttrycks detta som administrativa kostnader till följd av arbetet med samordningsförbundens verksamhet. Medlen har under 2024 bekostat flera olika insatser i syfte att stödja samordningsförbunden. Som exempel har en nationell processtödjare gett stöd i Uppföljning Finsam och det har genomförts förbundscheferdagar²⁰. Övriga medel har betalats ut till samordningsförbunden.

Utöver statens tilldelning av medel till samordningsförbunden tillförs lika mycket medel från de kommuner och regioner som är med och bildar förbund. Kommunerna och regionerna bidrar med en fjärdedel var.

5.1 Tilldelade och förbrukade medel 2024

Tilldelade medel	339 miljoner kronor
Förbrukade medel	338,18 miljoner kronor
Oförbrukade medel	0,82 miljoner kronor

Av de tilldelade medlen på 339 miljoner kronor har cirka 338,18 miljoner kronor förbrukats. De medel som inte fördelats avser nationella medel avseende administrativa kostnader till följd av arbetet med samordningsförbundens verksamhet men också medel riktade till förbunden. De administrativa medlen har inte kunnat användas fullt ut beroende på minskade kostnader för bland annat kommunikations aktiviteter samt utbildningar och konferenser.

5.2 Fördelning av medel mellan insatser

Alla förbund har inte lagt in utfallet för alla sina kostnader för 2024 och eftersläpningen i den ekonomiska registreringen innebär att uppgifterna om kostnadsfördelningen ska betraktas som preliminära. Det resultat som går att utläsa är att cirka 81 procent av totalt budgeterade insatskostnader avser att användas till individriktade insatser och 19 procent avser att användas till strukturövergripande insatser. Jämfört med 2023 har de budgeterade kostnaderna för de strukturövergripande insatserna ökat med två procentenheter.

Trots att det finns fler strukturövergripande insatser än individriktade, skiljer sig fördelningen av medel mellan dessa två typer av insatser markant. De individriktade insatserna kräver mer personalresurser, vilket resulterar i högre kostnader.

²⁰ Forum för nätverkande, kunskap- och erfarenhetsutbyte samt kompetensutveckling för förbundschefer.

5.3 Förbundens omsättning av medel

Det finns en variation inom förbunden där en del förbund vissa år inte förbrukat sina medel fullt ut, medan andra förbund har minskat sitt egna kapital över tid. Det finns flera anledningar till att förbunden har ett stort eget kapital. En anledning är att när ett nytt förbund startar eller när det tillkommer nya kommuner är det ofta en lång startsträcka för förbundet att börja finansiera insatser. Ytterligare en anledning är att staten, kommuner och regioner ibland inte bidrar med personal till insatser i den omfattning som det finns behov av, vilket gör att medel inte förbrukas fullt ut.

Resultatet av förbundens eget kapital går inte att se fullt ut vid publicering av denna rapport. Hur väl tilldelningen av medel har kunnat omsättas i verksamhet under 2024 går inte att uttala sig om innan årsredovisningarna för 2024²¹ är klara och inskickade till Försäkringskassan. Årsredovisningarna ska fastställas av styrelsen innan de skickas till medlemmarna och alla förbund har inte inkommit med årsredovisningen vid denna rapportering.

Det resultat som går att redogöra för är att vid förra årsskiftet 2023 hade förbunden, enligt årsredovisningarna, totalt cirka 195 miljoner kronor i eget kapital. Det är en minskning med 22 miljoner jämfört med 2022 då förbunden hade cirka 218 miljoner kronor i eget kapital.

Det egna kapitalet har fortsatt att minska efter 2020 då en ökning skedde mycket beroende på covid-19-pandemin och att medlen då inte fullt ut kunde omsättas till insatser. Förbundens egna kapital har minskat med totalt 45 miljoner kronor under perioden 2021–2023 vilket innebär att det egna kapitalet nu är lägre än det var innan uppgången 2020.

Tabell 3. Förbundens eget kapital 2016–2023

Belopp i mkr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat	29	25	-13	-10	34	-4	-19	- 22
Utgående eget kapital	205	230	217	207	241	237	218	195

5.4 Revisionsrapporter

För statens räkning granskas samordningsförbunden av en extern revisionsbyrå²², medan kommuner och regioner utser egna revisorer. Uppföljningen av förbundens

²¹ Styrelsen ska svara för samordningsförbundets räkenskaper och årligen inom tre månader från räkenskapsårets slut upprätta årsredovisning (Lagen (2013:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser).

²² KPMG

revision har en viss eftersläpning och ansvarsfrihet för 2024 kan tas av Försäkringskassan först när alla revisionsberättelser har kommit in till myndigheten.

Försäkringskassan har beslutat om ansvarsfrihet för samtliga förbund avseende 2023.²³ I Försäkringskassans beslut om ansvarsfrihet uppmanas samordningsförbund, där revisorerna pekat på brister, att åtgärda dessa samt att följa de rekommendationer och förbättringsförslag som revisorerna lämnat i revisionsrapporten. Utöver revisorernas iakttagelser har Försäkringskassan avseende 2023 gjort egna observationer, som att några förbund inte bedriver verksamheten fullt ut ändamålsenligt, vilket Försäkringskassan kommer att arbeta vidare med. Dessa observationer förändrar inte ställningstagandet om ansvarsfrihet för förbundens styrelser.

Revisorerna har i sina noteringar framför allt påpekat att förbundens mål och måluppfyllelse varit otydliga, att det i flera fall saknades fastställda finansiella mål för god ekonomisk hushållning samt att den interna kontrollen varit otillräcklig. De har också påpekat att resultatet enligt årsredovisningen i flera fall inte var förenligt med det finansiella målet om storlek på eget kapital. Det är återkommande synpunkter från revisorerna och det finns ett fortsatt behov av att se över detta.

I den rutin²⁴ som Försäkringskassan har för uppföljning av samordningsförbundens revision ska Försäkringskassans representant i styrelsen lyfta de brister som påtalats i revisionen och begära att dessa åtgärdas. Försäkringskassan kan konstatera att i samtliga fall där revisorerna påtalat brister för verksamhetsåret 2023 har myndighetens styrelseledamöter uppmärksammat detta på styrelsemöte och verkat för att bristerna åtgärdas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschefer Leif Höök (FV) och Ulrika Havossar (SF), och verksamhetsutvecklare Malin Lundblad, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Malin Lundblad

²³ Försäkringskassan, Diarienummer 2024/019808

²⁴ Försäkringskassan, D.nr. 017851–2018

Bilaga 1 Kommuner som ingår i samordningsförbund

Blekinge Län

Samordningsförbundet i Blekinge:

- Karlskrona,
- Karlshamn
- Olofström
- Sölvesborg
- Ronneby

Dalarnas län

Finsam i Västerdalarna:

- Vansbro
- Malung

Nedan Siljans Samordningsförbund:

- Gagnef,
- Leksand
- Rättvik

Norra Dalarnas samordningsförbund:

- Mora
- Orsa
- Älvdalen

Samordningsförbundet Finsam Falun Borlänge:

- Falun
- Borlänge

Södra Dalarnas samordningsförbund:

- Avesta
- Hedemora
- Säter

Västbergslagens samordningsförbund:

- Ludvika
- Smedjebacken

Gotlands län

Samordningsförbundet Finsam Gotland:

- Gotland

Gävleborg län

Samordningsförbundet Gävleborg:

- Bollnäs
- Gävle
- Hofors
- Hudiksvall
- Ljusdal
- Nordanstig
- Ockelbo
- Ovanåker
- Sandviken
- Söderhamn

Hallands län:

Samordningsförbundet Halland:

- Halmstad
- Hylte
- Laholm
- Varberg
- Falkenberg
- Kungsbacka

Jämtlands län

Samordningsförbundet Jämtlands län:

- Berg
- Bräcke
- Härjedalen
- Krokom
- Ragunda
- Strömsund
- Åre
- Östersund

Jönköpings Län

Finnvedens samordningsförbund:

- Gislaved
- Gnosjö
- Värnamo

Höglandets samordningsförbund:

- Aneby
- Eksjö
- Nässjö
- Vetlanda
- Sävsjö
- Tranås

Samordningsförbundet Södra Vätterbygden:

- Jönköping
- Habo
- Mullsjö
- Vaggeryd

Kalmar län

Samordningsförbundet i Kalmar län:

- Kalmar
- Emmaboda
- Hultsfred
- Högsby
- Mönsterås
- Mörbylånga
- Nybro
- Oskarshamn
- Torsås
- Vimmerby
- Västervik
- Borgholm

Kronobergs län

Samordningsförbundet Värend:

- Alvesta
- Växjö
- Tingsryd
- Lessebo
- Uppvidinge

Sunnerbo Samordningsförbund:

- Markaryd
- Ljungby
- Älmhult

Norrbottens län

Samordningsförbundet Södra Norrbotten:

- Piteå
- Älvsbyn
- Luleå
- Boden

Skånes län

Söderåsens samordningsförbund:

- Bjuv
- Åstorp

Finsam i Malmö

- Malmö

Lunds samordningsförbund:

- Lund

Samordningsförbundet Finsam Sydväst²⁵:

- Burlöv
- Staffanstorps

²⁵ Förbundet hette tidigare Samordningsförbundet Burlöv-Kävlinge-Staffanstorps-Vellinge men bytte namn till Finsam Sydväst under 2024.

- Kävlinge
- Vellinge

Samordningsförbundet Finsam i Helsingborg:

- Helsingborg

Samordningsförbundet i Trelleborg:

- Trelleborg

Samordningsförbundet Landskrona-Svalöv:

- Landskrona
- Svalöv

Samordningsförbundet Mitt Skåne:

- Eslöv
- Höör
- Hörby

Samordningsförbundet Nils:

- Svedala
- Skurup

Samordningsförbundet Skåne Nordost:

- Kristianstad
- Bromölla
- Hässleholm
- Osby
- Östra Göinge

Samordningsförbundet Sydöstra Skåne:

- Ystad
- Tomelilla
- Sjöbo
- Simrishamn

Samordningsförbundet NNV Skåne²⁶:

- Båstad
- Klippan
- Perstorp
- Ängelholm
- Örkelljunga
- Höganäs

Stockholms län

Samordningsförbundet Stockholms stad:

- Stockholm

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem:

- Botkyrka
- Huddinge
- Salem

Samordningsförbundet i Södertälje:

- Södertälje

Samordningsförbundet VärNa:

- Värmdö
- Nacka

Samordningsförbundet Östra Södertörn:

- Haninge
- Nynäshamn
- Tyresö

Samordningsförbundet Roslagen:

- Täby
- Österåker
- Danderyd
- Norrtälje
- Vallentuna

²⁶ Höganäs kommun ingår i samordningsförbundet NNV Skåne från 2024 då Samordningsförbundet Höganäs upphörde under 2023.

- Vaxholm

Samordningsförbundet Sollentuna-Upplands Väsby-Sigtuna:

- Sollentuna
- Upplands Väsby
- Sigtuna

Samordningsförbundet Samsund:

- Sundbyberg
- Upplands Bro
- Järfälla

Södermanlands län

Samordningsförbundet RAR i Sörmland:

- Eskilstuna
- Strängnäs
- Gnesta
- Trosa
- Nyköping
- Oxelösund
- Flen
- Katrineholm
- Vingåker

Uppsala län

Samordningsförbundet i Uppsala län:

- Uppsala
- Östhammar
- Tierp
- Heby
- Enköping
- Älvkarleby
- Håbo
- Knivsta

Värmlands län

Samordningsförbundet Östra Värmland:

- Filipstad
- Storfors

Klarälvdalens samordningsförbund:

- Forshaga
- Munkfors
- Hagfors

Samordningsförbundet Samspelet:

- Karlstad
- Hammarö
- Grums
- Kristinehamn

Samordningsförbundet Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund²⁷:

- Säffle
- Årjäng
- Bengtsfors
- Åmål
- Dals-Ed
- Arvika
- Eda

Fryksdalens samordningsförbund

- Kil
- Sunne
- Torsby

Västerbottens län

Samordningsförbundet Södra Lappland:

- Lycksele

²⁷ Samordningsförbundet är bildat över länsgränser och finns upptaget både i Värmland och Västra Götaland men endast räknat som ett förbund.

- Malå
- Åsele
- Storuman
- Sorsele
- Vilhelmina
- Dorotea

Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö:

- Skellefteå
- Norsjö

Samordningsförbundet Umeåregionen:

- Umeå
- Vännäs
- Nordmaling
- Vindeln
- Robertsfors
- Bjurholm

Västernorrland

Samordningsförbundet Härnösand-Timrå:

- Härnösand
- Timrå

Samordningsförbundet i Kramfors:

- Kramfors

Samordningsförbundet i Sollefteå:

- Sollefteå

Samordningsförbundet i Sundsvall:

- Sundsvall

Samordningsförbundet i Örnsköldsvik:

- Örnsköldsvik

Samordningsförbundet i Ånge:

- Ånge

Västmanlands län

Norra Västmanlands Samordningsförbund²⁸:

- Fagersta
- Norberg
- Skinnskatteberg
- Sala
- Hallstahammar
- Surahammar
- Västerås
- Köping
- Arboga
- Kungsör

Västra Götaland

Samordningsförbundet Älv och kust:

- Ale
- Kungälv
- Stenungssund
- Tjörn
- Öckerö

Samordningsförbundet Västra Värmlands och Norra Dalslands samordningsförbund²⁹:

- Säffle
- Årjäng
- Bengtsfors
- Åmål
- Dals-Ed
- Arvika
- Eda

²⁸ Samordningsförbundet Västerås, Samordningsförbundet Norra Västmanland och Samordningsförbundet Västra Mälardalen slogs ihop under 2024. Efter sammanslagningen heter förbundet Samordningsförbundet Västmanland.

²⁹ Samordningsförbundet är bildat över länsgränser och finns upptaget både i Värmland och Västra Götaland men endast räknat som ett förbund.

Samordningsförbundet Skaraborg:

- Falköping
- Tidaholm
- Skövde
- Hjo
- Tibro
- Karlsborg
- Gullspång
- Mariestad
- Töreboda
- Lidköping
- Götene
- Skara
- Vara
- Essunga

Samordningsförbundet Göteborg:

- Göteborg

Samordningsförbundet Insjöriket:

- Mölndal
- Partille
- Härryda
- Lerum
- Alingsås

Samordningsförbundet Södra Vänern:

- Trollhättan
- Lilla Edet
- Grästorp
- Vänersborg

Samordningsförbundet Väst:

- Uddevalla
- Orust
- Färgelanda
- Lysekil
- Munkedal

- Sotenäs
- Strömstad
- Tanum
- Mellerud

Sjuhärads samordningsförbund:

- Bollebygd
- Borås
- Herrljunga
- Mark
- Svenljunga
- Tranemo
- Ulricehamn
- Vårgårda

Örebro Län**Finsam Lekeberg och Örebro:**

- Lekeberg
- Örebro

Samordningsförbundet i Degerfors/Karlskoga:

- Degerfors
- Karlskoga

Samordningsförbundet i norra Örebro län (SOFINT):

- Nora
- Hällefors
- Ljusnaberget
- Lindesberg

Samordningsförbundet Sydnärke:

- Askersund
- Hallsberg
- Kumla
- Laxå

Östergötlands län

Samordningsförbundet Östra Östergötland:

- Finspång
- Norrköping
- Söderköping
- Valdemarsvik

Samordningsförbundet Västra Östergötland:

- Mjölby
- Ödeshög
- Boxholm
- Motala
- Vadstena

Samordningsförbundet Centrala Östergötland:

- Linköping
- Åtvidaberg
- Kinda

Totalt antal kommuner som ingår i samordningsförbund: 274

Kommuner utan samordningsförbund

Norrbottens län

- Arjeplog
- Arvidsjaur
- Gällivare
- Haparanda
- Jokkmokk
- Kalix
- Kiruna
- Pajala
- Övertorneå

Skåne län

- Lomma

Stockholms län

- Ekerö
- Lidingö
- Nykvarn
- Solna

Östergötlands län

- Ydre

Totalt antal kommuner utan samordningsförbund: 16

Bilaga 2 Beskrivning av inriktningarna i insatser

Individinriktade insatser

Insatserna riktar sig till individer som behöver samordnad rehabilitering.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Arbetsträning med eller utan parallella aktiviteter med målet att deltagaren ska börja arbeta, studera eller bli aktivt arbetsökande efter insatser.

Förberedande insatser

Arbetsmarknadsinformation, studie eller yrkesvägledning, friskvård, sociala aktiviteter eller andra aktiverande insatser för att göra deltagaren redo för en arbetslivsinriktad insats.

Identifiera individens behov

Exempel är kartläggning av deltagarens arbetsmarknadsmässiga, sociala eller medicinska behov, handlingsplaner eller likande samråd.

Förebyggande insats

Exempel är självhjälpgrupper eller rådgivning med målet att deltagaren inte ska hamna i offentlig försörjning.

Strukturövergripande insatser

Insatserna riktar sig till personalen hos parterna. Syftet är att utveckla samverkan mellan parterna eller att öka kunskapen om olika grupperns behov av rehabilitering.

Kompetenshöjande insats

Insatser för personal hos parterna i samordningsförbundet, till exempel utbildning eller föreläsning.

Behovsanalys

Kartläggning av målgruppers behov och planering av insatser. Det kan också vara kartläggning av personalens behov av kompetensutveckling.

Utveckla samverkan

Syftar till att stärka samverkan mellan parterna i samordningsförbundet, till exempel dialoger och workshops.